

התכנית השנתית

פעילות צוות

לקראת בנייה של התכנית החינוכית השנתית בפנימייה.

התכנית השנתית מבטאת את תרבות הפנימייה, החזון שלה והתפישה החינוכית הנגזרת ממנה. היא כוללת את כל הפעילויות שמטרתן פיתוח ידע ותרבות פנאי, כישורי חיים, מיומנויות חברתיות וטיפוח הפוטנציאל האישי. היא מותאמת לפרופיל הילדים וצורכי הצוות.

התכנית בנויה על פי התוואי שמוכיל לוח השנה וכוללת מודלים שונים של פעילויות: בקבוצה ובחטיבה, פעילויות ספורט וחוגים, ימי הורים, טיולים, אירועי תרבות ואמנות, מסיבות, טקסים וחגים.

כל חודש מקבל "גוון" מיוחד בהתאם למועדי לוח השנה ו/או נושא חברתי/ערכי מוביל. פנימיות רבות מציינות נושא שנתי המאפשר למידה והעשרה במגוון רחב של מתודות, כפלטפורמה למסורת של אירועים בפנימייה: ערבי נושא, חידונים, ימי חוויה ועוד.

על התכנית להיות גמישה במידה שתאפשר מתן מענים למתרחש בקבוצה ובפנימייה והתייחסות לאירועי אקטואליה במדינה ובעולם.

כל פנימייה בונה את התכנית השנתית על פי הצרכים והתפישות שלה ועדיין קיימות שאלות רבות לגבי המודלים השונים והפערים הקיימים בין בניית תכנית לבין המימוש שלה בפועל.

מטרות:

- הכנה לקראת בניית תכנית חינוכית שנתית לפנימייה.
- דיון בנושאים מרכזיים בתהליך: משמעותה של תכנית שנתית, תהליכי חשיבה ובנייה, שותפים להכנתה והטמעתה בשטח.

חומרים:

- לוח התכנית השנתית של המרכזייה החינוכית הארצית.
- דף מנחה לדיון (נספח)
- דפים וכלי כתיבה
- דוגמאות של מודלים שונים לתכנית שנתית שהוכנו במספר פנימיות או תכניות שנכתבו בפנימייה בשנים קודמות.

מהלך הפעילות:

חלק א' תכנית שנתית – כן או לא.

מחלקים דף ועט לכל משתתף. מבקשים מכל אחד לכתוב משפט אחד בעד תכנית שנתית לפנימייה, משפט שני נגד.

מחלקים את הקבוצה לשני צוותים ומזמינים את המשתתפים לשחק את "משחק הוויכוחים". שני נציגים, אחד מכל צוות. צוות אחד מייצג את הדעה הגורסת בעד תכנית שנתית לפנימייה והשנייה נגד. הוויכוח מתחיל כששני הנציגים מעלים את טיעוניהם ומתווכחים מי מביא טיעונים משמעותיים יותר. כשהקבוצה מרגישה שהנציג שלה מיצה את טיעונו, נכנס למשחק חבר נוסף עם "תגבורת" טיעונים.

- מקצים למשחק זמן מוגבל – לא יותר מ 8-7 דק'.

- רצוי להחליף את התפקידים בין הקבוצות. (זו שמציגה טיעוני בעד, הופכים לנגד)

מסיימים בסיכום קצר של הדברים שנאמרו במשחק, על ההבדל בין תכנית עבודה מסודרת, מתוכננת מראש שנבנתה בתהליך חשיבה של אנשי מקצוע שונים בפנימייה, מול עבודה ספונטאנית, אינדיווידואלית ה"זורמת" עם הצרכים והאירועים.

חלק ב' תכנית שנתית, תכנון מול ביצוע – דיון קבוצתי.

מחלקים את המשתתפים לשלוש קבוצות סביב שלושה שולחנות עבודה. 8-10 משתתפים בכל קבוצת דיון. לכל קבוצה מנחה לניהול הדיון ומשתתף שאחראי לתעד ולסכם. כל קבוצה מקבלת דף עם שאלות מנחות הנוגעות לתכנון וביצוע התכנית (ראה נספח) במידה והפעילות עוברת בפנימייה, במסגרת צוות היגוי מצומצם, הדיון ייערך בקבוצה אחת.

חלק ג' איסוף דיון

כל אחד מהמתעדים מציג את תוצרי הדיון של הקבוצה שלו. מחדדים בשאלות ומבהירים כל אחת מהנקודות.

בכדי לבנות תכנית שתהייה ישימה, צריכים להתקיים התנאים הבאים:

- לתכנית שותפים אנשי הצוות הבין מקצועי בפנימייה: מנהל, רכז, רכזת טיפול, מח"מ ואם בית ראשית, האמונים על חזון הפנימייה, ממנו נגזרות המטרות והיעדים לתכנית. רכז הפנימייה הינו שותף מרכזי ומשמעותי למח"מ, להוצאת התכנית מן הכוח אל הפועל, יחד עם רכזי היחידות.

- בכדי לבנות תכנית בת ביצוע יש לבדוק מה מכתוב לוח השנה: חגים, חופשות, קייטנות וכו'. נראה בכמה ימים בפועל ניתן לקיים פעילות בכל חודש וכיצד ניתן לבנות תכנית חינוכית, חברתית ברצף מחושב.

- נבחן את החומרים הקיימים במרכזייה ומקורות זמינים נוספים. יש לוודא שבמח"מ יהיו חומרים מספקים ומגוונים, בנושאי התכנית, לצרכים השונים של הקבוצות והצוותים.

בשלב זה, ניתן לעבור לפירוט הנושאים והפעילויות, בהתאמה לגילאים וצורכי הקבוצות.

- נשבץ את מועדי הפעילויות יחד עם רכז ההדרכה בכדי להבטיח את זמינות הצוות. ניתן להחליט על ימים קבועים לפעילויות בכדי לאפשר נוכחות של אנשי הצוות המוביל בזמן הפעילות, לשם תמיכה ובקרה.

- צוות ההדרכה שותף לשיבוץ הפעילויות בתכנית החודש והתאמתן לקבוצת הילדים כחלק מהנחיית המח"מ. מומלץ לבנות תכנית מפורטת לחודש, לכל היותר חודשיים מראש.

• לסיום אפשר לחלק לקבוצות הדיון דגמים של תכניות שנתיות, להיכרות עם מודלים שונים שנכתבו בפנימיות. במידה והכותבים של התכניות נוכחים בפעילות, נבקש מהם להציג אותן.

נספח מצ"ב בעמוד הבא - שאלות להנחיית הדיון הקבוצתי

תכנית חינוכית שנתית - בין תכנון לביצוע

מי השותפים לבניית תכנית שנתית?

ממה מתחילים?

מה צריך להיות בתכנית? באיזו רמת פירוט?

בביצוע התכנית – מי אחראי על מה?

מה בין גמישות ל"זיוף"?
